

REGULAMIN

63 EDYCJI OLIMPIADY WIEDZY O POLSCE I ŚWIECIE WSPÓŁCZESNYM

Rok szkolny 2021-2022

DEMOKRATYCZNE PAŃSTWO PRAWNE

PREAMBUŁA

Mając na celu rozbudzenie i rozwijanie wśród młodych ludzi zainteresowania życiem społeczno-politycznym oraz gospodarczym kraju i świata oraz kształtowanie świadomości i właściwych postaw obywatelskich młodego pokolenia, a także

kierując się potrzebą rozwijania aktywności badawczej uczniów, pobudzania twórczego myślenia, wspomagania zdolności stosowania zdobytej wiedzy w praktycznym działaniu, a także lepszego przygotowania uczniów do nauki w szkołach wyższego stopnia i do wykonywania zawodu,

pragnąc zwiększyć poziom partycypacji młodych ludzi w życiu społecznym jako świadomych obywateli, pogłębiać ich świadomość potrzeby prowadzenia dialogu międzykulturowego, przy jednoczesnym zrozumieniu potrzeby wzmocnienia własnej tożsamości narodowej oraz patriotyzmu,

powołujemy do życia Olimpiadę Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym.

UWAGI OGÓLNE

1. Podstawę do przeprowadzenia Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym stanowi rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz.U. Nr 13, poz. 125 z późn. zm.).
2. Niniejszy regulamin stanowi uzupełnienie zasad zawartych w rozporządzeniu wymienionym w pkt. 1 i odnosi się wyłącznie do Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym (OWoPiŚW).
3. Olimpiada jest organizowana na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki.
4. Organizatorem OWoPiŚW jest Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, Uniwersytetu Warszawskiego, Komitet Główny Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym, współorganizatorem Fundacja Europea.
5. Do udziału w organizowaniu Olimpiady są zapraszani przedstawiciele instytucji naukowych i społecznych zajmujących się problemami związanymi tematycznie z Olimpiadą, szczególnie z wydziałów (instytutów) nauk politycznych wyższych uczelni.
6. Olimpiada Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym jest organizowana corocznie dla uczniów szkół wskazanych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad oraz rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18

sierpnia 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad.

W Olimpiadzie mogą uczestniczyć również – za zgodą komitetów okręgowych – laureaci konkursów rekomendowani przez wojewódzką komisję konkursową oraz uczniowie zasadniczych szkół zawodowych i szkół zawodowych, realizujący indywidualny program lub tok nauki, rekomendowani przez szkołę.

7. Zawody Olimpiady są trzystopniowe:

I stopień – szkolny;

II stopień – okręgowy;

III stopień – centralny.

O wynikach, jakie osiągnęli poszczególni uczestnicy Olimpiady są zawiadamiane ich szkoły, w przypadku zawodów I stopnia przez Komisje Szkolne, II stopnia – przez Komitety Okręgowe, III stopnia – przez Komitet Główny.

8. Komitet Główny może organizować jednorazowe okolicznościowe konkursy tematyczne.

ROZDZIAŁ I – OLIMPIADA I JEJ ORGANIZATOR

- 1. Prawa i obowiązki Organizatora

1.1. Organizatorem Olimpiady jest Komitet Główny Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym, Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego.

Adres: ul. Krakowskie Przedmieście 3, pok. 212, 00-927 Warszawa

tel.: (0-22) 55 20 234, w obecnej sytuacji prosimy w pierwszej kolejności o kontakt mailowy

Adres e-mail: olimpiada.wopisw@uw.edu.pl

Adres internetowy: www.owpsw.edu.pl

1.2. Organizator współpracuje w zakresie organizacji Olimpiady z innymi uczelniami publicznymi i niepublicznymi. Partnerami Uniwersytetu Warszawskiego w zakresie organizacji zawodów I i II stopnia Olimpiady są:

(1) [Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Prawa,](#)

(2) [Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Wydział Nauk o Polityce i Administracji,](#)

(3) [Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie Katedra Nauk o Bezpieczeństwie przy Wydziale Nauk Społecznych,](#)

- (4) [Uniwersytet Gdański, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Politologii,](#)
- (5) [Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. Prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach,](#)
- (6) [Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Katedra Nauk Politycznych,](#)
- (7) [Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Wydział Politologii i Dziennikarstwa, Instytut Nauk o Polityce i Administracji,](#)
- (8) [Uniwersytet Łódzki, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych,](#)
- (9) [Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Nauk Politycznych,](#)
- (10) [Uniwersytet Opolski, Wydział Historyczno-Pedagogiczny, Instytut Politologii,](#)
- (11) [Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa,](#)
- (12) [Uniwersytet Wrocławski, Instytut Politologii,](#)
- (13) [Politechnika Rzeszowska, Wydział Zarządzania,](#)
- (14) [Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Collegium Polonicum w Słubicach,](#)
- (15) [Uniwersytet Szczeciński, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie](#)
- (16) [Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy w Siedlcach.](#)

1.3. Do zadań Organizatora należy:

- 1) przygotowanie zadań na poszczególne etapy olimpiady,
- 2) realizacja olimpiady zgodnie z postanowieniami jej regulaminu i dokumentacji programowej,
- 3) organizacja sieci okręgów,
- 4) zapewnienie logistyki przedsięwzięcia (dystrybucja materiałów informacyjnych, instrukcji, testów i zagadnień egzaminacyjnych, organizacja procesu zgłoszeń),
- 5) zapewnienie odpowiednich środków do realizacji zawodów,
- 6) organizacja dystrybucji wyników poszczególnych etapów,
- 7) rezerwacja sal, rezerwacja noclegów, organizacja wyżywienia finalistów,
- 8) organizacja zawodów centralnych i uroczystego zakończenia Olimpiady,
- 9) prowadzenie rozliczeń finansowych,
- 10) komunikacja z uczestnikami,
- 11) rozwiązywanie problemów i sporów,
- 12) działania promocyjne upowszechniające olimpiadę.

1.4. Organizator ma prawo do:

- 1) anulowania wyników poszczególnych etapów lub nakazywania powtórzenia zawodów w razie ujawnienia istotnych (naruszających regulamin olimpiady) nieprawidłowości,
- 2) wykluczenia z udziału w olimpiadzie uczestników łamiących regulamin olimpiady,
- 3) rozstrzygania sporów i prowadzenia arbitrażu w sprawach dotyczących olimpiady i jej uczestników,
- 4) reprezentowania olimpiady na zewnątrz,
- 5) nawiązywania współpracy z partnerami zewnętrznymi (np. sponsorami),
- 6) organizowania jednorazowych okolicznościowych konkursów tematycznych.

1.5. Organizator powierza realizację swoich zadań i uprawnień Komitetowi Głównemu.

- 2. Struktura organizacyjna olimpiady

2.1. Struktura organizacyjna Olimpiady obejmuje Komitet Główny oraz Komitety Okręgowe. Komitet Okręgowy przeprowadza Olimpiadę w okręgu. Dokładny podział na okręgi zamieszczony na stronie internetowej olimpiady <http://www.owpsw.edu.pl/podzial-na-okregi/>

2.2. Komitet Główny:

2.2.1. W skład Komitetu Głównego wchodzi pracownicy naukowo-dydaktyczni, doktoranci i pracownicy administracyjni Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, a także przedstawiciele instytucji naukowych i społecznych zajmujących się problemami związanymi tematycznie z Olimpiadą, szczególnie z wydziałów (instytutów) nauk politycznych wyższych uczelni (patrz: Skład Komitetu Głównego).

2.2.2. Komitet Główny składa się z: przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego (kierownika organizacyjnego), sekretarzy naukowych i organizacyjnych oraz pozostałych członków. W jego pracach uczestniczą z głosem doradczym sekretarze Komitetów Okręgowych.

2.2.3. Przewodniczący Komitetu Głównego powoływany jest decyzją Rektora Uniwersytetu Warszawskiego, po przedstawieniu kandydatury przez Dziekana WNPiSM UW. Przewodniczący Komitetu Głównego powołuje pozostały skład Komitetu, który zatwierdzany jest przez Dziekana WNPiSM.

2.2.4. Komitet Główny wykonuje obowiązki Organizatora Olimpiady, w szczególności:

- 1) decyduje o stronie merytorycznej Olimpiady, w tym opracowuje program Olimpiady i przygotowuje materiały konkursowe na poszczególne etapy olimpiady,
- 2) przekazuje (również za pośrednictwem Komitetów Okręgowych) materiały konkursowe komisjom przeprowadzającym zawody w sposób uniemożliwiający ich nieuprawnione ujawnienie do chwili rozpoczęcia zawodów,
- 3) koordynuje działania przygotowawcze do przeprowadzenia Olimpiady na każdym jej szczeblu,
- 4) przeprowadza zawody III stopnia oraz podaje do publicznej wiadomości ich wyniki,
- 5) rozstrzyga spory wynikające z kwestii merytorycznych, w tym podejmuje decyzje w sprawie odwołań od decyzji Komisji Szkolnych i Komitetów Okręgowych,
- 6) wydaje zaświadczenia uczestnikom o uzyskanym statusie laureata i finalisty Olimpiady,
- 7) prowadzi dokumentację dotyczącą Olimpiady, w tym:
 - dokumentację w sprawie powołania Olimpiady,

- prace pisemne uczestników zawodów trzeciego stopnia (z zawodów trzeciego stopnia i z zawodów drugiego stopnia) z ostatnich 5 lat,
- informatory Olimpiady i tematy zawodów,
- listy laureatów i nauczycieli, którzy przygotowali laureata do olimpiady,
- rejestr wydanych zaświadczeń o uzyskanym statusie laureata i finalisty Olimpiady.

2.2.5. Komitet Główny realizuje uprawnienia Organizatora. W szczególności ma prawo do:

- 1) zmiany decyzji Komisji Szkolnej lub Komitetu Okręgowego w przypadku uznania odwołania wniesionego przez uczestnika za zasadne,
- 2) weryfikacji z własnej inicjatywy i w uzasadnionym wypadku decyzji Komitetu Okręgowego lub Komisji Szkolnej,
- 3) anulowania wyników poszczególnych etapów i nakazywania powtórzenia zawodów w razie ujawnienia istotnych (naruszających regulamin olimpiady) nieprawidłowości,
- 4) wykluczenia uczestników w przypadku łamania regulaminu,
- 5) podejmowania decyzji nieobjętych niniejszym regulaminem.

2.3. Komitety Okręgowe:

2.3.1. W skład Komitetów Okręgowych wchodzi pracownicy naukowo-dydaktyczni, doktoranci i ewentualnie administracyjni uczelni, które są partnerami organizatora Olimpiady w zakresie przeprowadzenia zawodów II stopnia oraz nadzoru nad zawodami I stopnia, zajmujący się problemami związanymi tematycznie z Olimpiadą. W pracach Komitetu Okręgowego mogą uczestniczyć również przedstawiciele wojewódzkich ośrodków metodycznych i kuratoriów oświaty z województw wchodzących w skład okręgu.

2.3.2. Przewodniczącego i sekretarza Komitetu Okręgowego powołuje oraz odwołuje Komitet Główny, który także zatwierdza zaproponowany przez przewodniczącego skład Komitetu Okręgowego. Przewodniczącym Komitetu Okręgowego jest pracownik samodzielny Uczelni (profesor, dr hab.).

2.3.3. Do obowiązków Komitetu Okręgowego należy:

- 1) przekazanie materiałów konkursowych, przesłanych przez Komitet Główny, komisjom przeprowadzającym zawody w celu realizacji zawodów I i II stopnia, w sposób uniemożliwiający ich nieuprawnione ujawnienie do chwili rozpoczęcia zawodów,
- 2) nadzór nad realizacją zawodów I stopnia,
- 3) rozpatrywanie odwołań od decyzji Komisji Szkolnych oraz opiniowanie odwołań od wyników kwalifikacji zawodów II stopnia,
- 4) przeprowadzanie zawodów II stopnia Olimpiady w okręgu (patrz: Podział na okręgi) oraz podawanie do publicznej wiadomości ich wyników,
- 5) powołanie komisji egzaminacyjnych dla każdego etapu zawodów II stopnia spośród pracowników naukowych, doradców metodycznych i nauczycieli, których uczniowie nie biorą udziału w zawodach okręgowych,
- 6) kwalifikacja zawodników do zawodów III stopnia,
- 7) zgłaszanie do Komitetu Głównego wszelkich nieprawidłowości w przebiegu zawodów I lub II stopnia,
- 8) prowadzenie i przechowywanie (przez 5 lat) dokumentacji eliminacji II stopnia Olimpiady, na którą składają się:
 - lista członków komitetu;

- protokoły z posiedzeń komitetu;
 - protokoły z zawodów;
 - prace pisemne uczestników;
 - pisma przychodzące i wychodzące;
 - lista zgłoszonych do udziału w Olimpiadzie szkół i lista członków szkolnych komisji,
- 9) przechowywanie nagrań odpowiedzi ustnych zarejestrowanych podczas zawodów II stopnia (przez 5 lat),
- 10) komunikacja z uczestnikami,
- 11) dystrybucja zadań.

2.3.4. Komitet Okręgowy ma prawo do:

- 1) weryfikacji decyzji Komisji Szkolnej o kwalifikacji uczestników do zawodów II stopnia (okręgowych),
- 2) występowania z wnioskiem do Komisji Szkolnej o przesłanie dodatkowych wyjaśnień w sprawie przebiegu zawodów szkolnych,
- 3) zwracanie się z wnioskiem do Komitetu Głównego o podjęcie decyzji w sprawie odwołania od decyzji Komisji Szkolnej,
- 4) nadawania kształtu i formy eliminacjom pisemnym i ustnym zawodów II stopnia.

2.4. Komisje Szkolne:

2.4.1. Komisja Szkolna powoływana jest przez dyrektora szkoły spośród grona pedagogicznego. W skład trzyosobowej Komisji wchodzi nauczyciel wiedzy o społeczeństwie, przewodniczącego wyznacza dyrektor szkoły.

2.4.2. Do obowiązków Komisji Szkolnej należy:

- 1) sporządzanie listy uczniów zainteresowanych uczestnictwem w Olimpiadzie i przesyłanie zgłoszenia szkoły do właściwego **Komitetu Okręgowego**,
- 2) przeprowadzenie w szkole zawodów I stopnia Olimpiady oraz podanie do wiadomości zainteresowanych uczniów ich wyników,
- 3) kwalifikacja uczestników do zawodów II stopnia,
- 4) prowadzenie i przechowywanie (przez pięć lat) dokumentacji zawodów I stopnia Olimpiady, na którą składają się:
 - lista członków komisji;
 - protokoły z zawodów,
 - prace pisemne uczestników,
 - pisma przychodzące i wychodzące,
 - listy zgłoszonych do udziału w Olimpiadzie uczestników,
- 5) przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przy powielaniu i przechowywaniu testów, by nie miały do nich dostępu osoby nieuprawnione,
- 6) przesłanie do Komitetu Okręgowego protokołów z przebiegu zawodów I stopnia w szkole wraz z pracami uczestników zakwalifikowanych do zawodów II stopnia olimpiady,
- 7) opiniowanie odwołań od decyzji o niezakwalifikowaniu uczestników do zawodów II stopnia.

ROZDZIAŁ II – ORGANIZACJA OLIMPIADY

- 3. Uczestnicy Olimpiady

33.1. Uczestnikami Olimpiady mogą być uczniowie wskazani w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad oraz rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad.

Adresatami Olimpiady są uczniowie polskich szkół średnich zainteresowani tematyką związaną z Olimpiadą.

3.2. Uczestnikami Olimpiady mogą być również uczniowie szkół podstawowych rekomendowani przez szkołę, którzy wykazują zainteresowania, wiedzę i uzdolnienia wykraczające poza program właściwej dla siebie szkoły, pokrywające się z wymaganiami Olimpiady.

3.3. By wziąć udział w Olimpiadzie, Uczestnik powinien zgłosić swój udział w szkole, do której uczęszcza.

3.3.1. Zgłoszenie w szkole odbywa się zgodnie z następującą procedurą:

1) Dyrektor szkoły informuje uczniów o organizacji, terminach przeprowadzania i warunkach udziału w Olimpiadzie.

2) Nauczyciel przedmiotu wiedza o społeczeństwie lub wychowawca klasy informuje o zainteresowaniu ucznia/ów udziałem w Olimpiadzie dyrektora szkoły, który powołuje Komisję Szkolną.

3) **Zgodnie z datą określoną w terminarzu (patrz: Terminarz) Komisja przesyła zgłoszenie szkoły według wzoru nr 1 (patrz: Wzory zgłoszeń i protokołów) do właściwego Komitetu Okręgowego (patrz: Podział na okręgi). Zgłoszenie może być przesłane listem poleconym (decyduje data stempla pocztowego), drogą e-mailową.**

3.3.2. W przypadku, gdy w szkole, do której uczeń uczęszcza, nie organizuje się Olimpiady, może on do niej przystąpić w szkole wskazanej przez dyrektora szkoły. W razie napotkania trudności uczeń zgłasza swój udział w Olimpiadzie do Sekretarza właściwego Komitetu Okręgowego, który podejmuje starania o zapewnienie w innej szkole uczestnictwa ucznia w zawodach I stopnia.

3.4. Uczestnicy Olimpiady zobowiązani są do:

1) przestrzegania regulaminu i terminarza Olimpiady,

2) realizacji zadań zgodnie z ich założeniami,

3) informowania Komitetu Głównego o wszelkich kwestiach związanych z udziałem w Olimpiadzie, szczególnie w nagłych wypadkach, o nieprawidłowościach w procedurze przeprowadzania Olimpiady, zastrzeżeniach do pracy komisji/jury Olimpiady na różnych jej szczeblach,

4) podpisania oświadczenia, w przypadku uczniów niepełnoletnich rodzice lub opiekunowie, o zapoznaniu się z regulaminem Olimpiady.

3.5. Uczestnik ma prawo do:

- 1) dobrowolnego udziału w Olimpiadzie na równych zasadach przewidzianych dla wszystkich uczestników,
- 2) informacji o organizacji, terminach przeprowadzenia, warunkach udziału w zawodach,
- 3) zwolnienia z zajęć szkolnych na czas trwania zawodów, w których uczestnik bierze udział,
- 4) zwrotu kosztów przyjazdu oraz pokrycia kosztów wyżywienia i noclegu,
- 5) informacji o wynikach zawodów,
- 6) zapoznania się ze swoją pracą, bez możliwości powielania, fotografowania, na wszystkich etapach Olimpiady podczas trwania zawodów danego stopnia,
- 7) wnoszenia zastrzeżeń i składania odwołań od decyzji komisji egzaminacyjnych/jury, Komitetu Okręgowego i Komitetu Głównego (patrz: § 6 regulaminu).

- 4. Organizacja zawodów

4.1. Zawody Olimpiady mają charakter indywidualny.

4.1.1. Zawody są organizowane przez Komitet Główny Olimpiady.

4.2. Zawody są trójstopniowe:

- 1) I stopień – zawody szkolne,
- 2) II stopień – zawody okręgowe,
- 3) III stopień – zawody centralne (finał).

4.2.1. Zawody I stopnia (szkolne) w roku szkolnym 2021/ 2022

1. Zawody I stopnia odbywają się równocześnie we wszystkich uprawnionych szkołach, uprzednio zgłoszonych do udziału w Olimpiadzie, w całym kraju, tego samego dnia (zgodnie z terminarzem). Uczestnicy powinni mieć przy sobie dokumenty potwierdzające ich tożsamość (dowód osobisty, a w przypadku braku – legitymację szkolną).
2. Zawody szkolne, przeprowadzane przez Komisje Szkolne, polegają na rozwiązaniu testu, przygotowanego przez Komitet Główny z programu stałego Olimpiady oraz sprawdzającego wiadomości i umiejętności objęte podstawą programową przedmiotu wiedza o społeczeństwie.

3. Uczniowie rozwiązują test w formie tradycyjnej (papierowej) albo za pośrednictwem platformy internetowej.
4. W przypadku elektronicznej formy rozwiązywania testu Komitet Główny udostępnia szczegółowe zasady funkcjonowania i korzystania z platformy internetowej Olimpiady. **W przypadku tradycyjnej formy (papierowej) Komitet Główny zamieszcza test wraz z instrukcją jego rozwiązania na stronie internetowej Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym (<http://www.owpsw.edu.pl>). Test udostępniany jest do pobrania w terminie przewidzianym na jego rozwiązanie (patrz: Terminarz). W przypadku tradycyjnej formy (papierowej) Komisja Szkolna drukuje, a następnie powiela test w ilości odpowiadającej liczbie zgłoszonych do zawodów uczniów. Klucz do testu zamieszczany jest na stronie internetowej Olimpiady w godzinach wieczornych w dniu przeprowadzenia testu.**
5. Przed przystąpieniem do odpowiedzi na pytania uczestnicy zapoznawani są z instrukcją rozwiązywania testu. Na rozwiązanie testu przeznaczają się 60 minut. Korzystanie z jakichkolwiek pomocy jest niedozwolone. Podczas egzaminu obowiązuje również zakaz posiadania telefonu komórkowego. Komisja Szkolna może zdyskwalifikować uczestnika na skutek stwierdzenia niesamodzielnej pracy, korzystania z niedozwolonych pomocy lub niedotrzymania przez niego czasu przeznaczonego na rozwiązanie testu.
6. Za rozwiązanie testu uczestnik otrzymuje maksymalnie 50 punktów. **Wszelkie poprawki traktowane są jako odpowiedzi błędne.**
7. Po upływie czasu przeznaczonego na rozwiązanie testu, Komisja Szkolna sprawdza prace, a następnie ustala liczbę punktów zdobytych przez poszczególnych uczestników oraz składa pod nimi podpisy.
8. Komisja Szkolna kwalifikuje do zawodów okręgowych maksymalnie 20 uczestników, którzy zdobyli największą liczbę punktów, przy czym wymogiem uczestnictwa w eliminacjach okręgowych jest uzyskanie przez zawodnika co najmniej 50 proc. możliwych do zdobycia punktów, tj. 25 punktów.
9. W przypadku równej liczby punktów u większej liczby uczestników do zawodów okręgowych przechodzą zawodnicy, którzy uzyskali większą liczbę punktów za rozwiązanie zadań najtrudniejszych. Za najtrudniejsze uważa się pierwsze zadanie w teście, kolejne za łatwiejsze, za najłatwiejsze zadanie ostatnie. Jeżeli powyższa zasada nie daje rozstrzygnięcia dodatkowe kryteria określa Komisja Szkolna.
10. Komisja sporządza protokół i podaje wyniki do wiadomości uczniów biorących udział w Olimpiadzie, w sposób przyjęty tradycyjnie w danej szkole, zgodnie z zasadami udostępniania informacji do wiadomości publicznej zawartymi w *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE*. Zgodnie z datą określoną w terminarzu Komisja Szkolna wysyła do Komitetu Okręgowego protokół wraz z testami uczestników zakwalifikowanych do etapu okręgowego.

4.2.2. Zawody II stopnia (okręgowe)

1. Zawody II stopnia odbywają się równocześnie we wszystkich okręgach (zgodnie z terminarzem). Zawody przeprowadzane są przez Komitety Okręgowe w siedzibach wskazanych w regulaminie w *Podziale na okręgi*.
2. Komitet Okręgowy powołuje komisje egzaminacyjne dla każdego etapu zawodów II stopnia, a także nadaje kształt i formę eliminacjom pisemnym i ustnym. Materiały konkursowe zawodów okręgowych opracowuje Komitet Główny i przesyła je Komitetom Okręgowym.
3. O programie zawodów okręgowych, Komitet Okręgowy zawiadamia Komisje Szkolne najpóźniej na 7 dni przed terminem zawodów. Komisja Szkolna zobowiązana jest do niezwłocznego zawiadomienia uczestników. Uczestnicy powinni mieć przy sobie podczas zawodów dokumenty potwierdzające ich tożsamość (dowód osobisty, a w przypadku braku – legitymację szkolną).
4. Olimpiada na poziomie okręgowym składa się z dwóch etapów:
 - a) pisemnego – rozwiązanie testu;
 - b) ustnego – odpowiedzi na pytania problemowe.
5. **I etap (pisemny)** zawodów okręgowych polega na rozwiązaniu testu, przygotowanego przez Komitet Główny na podstawie programu stałego i zmiennego.
6. Test składa się ze zróżnicowanych zadań sprawdzających wiedzę w zakresie współczesnych procesów i zjawisk społeczno-politycznych przewidzianych w podstawie programowej do przeprowadzenia egzaminu maturalnego z zakresu przedmiotów merytorycznie związanych z tematyką zawodów oraz wiadomości określone w blokach stałym i zmiennym programu Olimpiady, zakładającym sprawdzenie umiejętności samodzielnego przyswajania wiedzy wykraczającej poza podstawę programową, ale także zdolność uczestników do indywidualnego dokonywania analiz na podstawie posiadanych wiadomości.
7. Rozwiązanie testu odbywa się w tradycyjnej formie papierowej. Do testu Komitet Główny dołącza szczegółową instrukcję, zawierającą zasady rozwiązywania zadań.
8. Na rozwiązanie testu przeznaczona jest 60 minut. Korzystanie z jakichkolwiek pomocy jest niedozwolone. Podczas egzaminu obowiązuje również zakaz posiadania telefonu komórkowego.
9. Rozwiązanie testu odbywa się w warunkach kontrolowanej samodzielności. Komisja przeprowadzająca I etap zawodów okręgowych może zdyskwalifikować uczestnika na skutek stwierdzenia niesamodzielnej pracy, korzystania z niedozwolonych pomocy lub niedotrzymania przez niego czasu przeznaczonego na rozwiązanie testu.
10. Uczestnicy wypełniają testy anonimowo. Uczestnicy swoje dane osobowe (na karcie uczestnika) dołączają do rozwiązanego testu w kopercie zaklejonej w obecności członka komisji nadzorującego przebieg eliminacji. Po upływie regulaminowego czasu

przeznaczonego na rozwiązanie testu zawodnicy zaprzestają udzielania odpowiedzi, pozostają na miejscu i oddają testy na żądanie członka komisji, który zarówno kopertę jak i test oznacza tym samym kolejnym symbolem.

11. Za rozwiązanie testu uczestnik otrzymuje maksymalnie 50 punktów. **Wszelkie poprawki traktowane są jako odpowiedzi błędne.**

12. Po upływie czasu przeznaczonego na rozwiązanie testu, komisja egzaminacyjna niezwłocznie sprawdza prace, a następnie ustala liczbę punktów zdobytych przez poszczególnych uczestników

13. Komisja sporządza protokół i podaje wyniki do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń eliminacji okręgowych, z zaznaczeniem osób zakwalifikowanych do etapu ustnego zawodów okręgowych Olimpiady.

14. Do etapu ustnego zawodów okręgowych mogą być kwalifikowani zawodnicy, którzy uzyskali co najmniej 50 proc. możliwych do zdobycia punktów, tj. 25 punktów. Liczba zawodników zakwalifikowanych do etapu ustnego nie może być większa niż 20% (po zaokrągleniu do liczb całkowitych) wszystkich uczestników, (osób, które brały udział w etapie pisemnym). W przypadku równej liczby punktów u większej liczby zawodników do etapu ustnego przechodzą wszyscy z tą samą liczbą punktów.

15. Etap II zawodów okręgowych składa się z odpowiedzi ustnych na pytania problemowe, udzielanych przez uczestników przed trzyosobową komisją egzaminacyjną. Zawodnicy odpowiadają na pytania problemowe przygotowane przez Komitet Główny, losując zestawy złożone z dwóch pytań: po jednym z bloku stałego i bloku zmiennego programu Olimpiady.

16. Odpowiedź uczestnika jest rejestrowana. Rejestracja odpowiedzi odbywa się za zgodą zawodnika po uprzednim poinformowaniu go (patrz: § 7. regulaminu).

17. Na przygotowanie się do odpowiedzi przeznacza się uczestnikowi 10 minut, a na odpowiedź na każde z pytań do 10 minut. Uczestnik przygotowuje się do odpowiedzi w trakcie udzielania odpowiedzi przez innego uczestnika.

18. Komisja ocenia znajomość i zrozumienie przez uczestnika zjawisk oraz procesów z obszaru społeczeństwa, polityki, prawa oraz problemów współczesnego świata oraz wykorzystanie wiadomości i słownictwa do opisu, wyjaśnienia i oceny zagadnień oraz problemów zawartych w pytaniach za pomocą sformułowania logicznej wypowiedzi.

19. Komisja wystawia uczestnikowi oceny za każdą z odpowiedzi, a następnie łączną (uśrednioną) ocenę za odpowiedź na obydwa pytania zestawu. Oceny wystawiane są w skali 2, 3, 3+, 4, 4+, 5, a następnie przeliczane odpowiednio na punkty: 0, 30, 35, 40, 45, 50. **Ocena niedostateczna uzyskana z odpowiedzi na jedno pytanie skutkuje wystawieniem oceny niedostatecznej z odpowiedzi z całego zestawu pytań. Oceny najwyższe (4+, 5) mogą uzyskać odpowiedzi bez błędów merytorycznych. Muszą one zawierać samodzielną analizę i ocenę problemu postawionego w temacie; zawodnicy powinni wykazać się znajomością różnych źródeł informacji, opinii i ocen, umiejętnością selekcji**

i syntezy opanowanego materiału oraz konstruowania dłuższych form wypowiedzi ustnej.

20. Punkty uzyskane za rozwiązanie testu i z odpowiedzi ustnej sumuje się. Zwycięzcami eliminacji okręgowych zostają zawodnicy, którzy zdobyli łącznie największą liczbę punktów. Maksymalnie uczestnik może uzyskać 100 punktów.

21. W zawodach centralnych (III stopnia) biorą udział uczniowie zakwalifikowani przez Komitety Okręgowe. Do zawodów centralnych Olimpiady kwalifikuje się liczba uczestników, określana corocznie przez Komitet Główny dla danego okręgu, proporcjonalnie do liczby szkół uczestniczących w zawodach okręgowych poprzedniej edycji. Jeśli zawodnicy danego okręgu w poprzedniej edycji Olimpiady uzyskali status laureatów zawodów centralnych, okręg ten otrzymuje dodatkowo tyle miejsc, ilu uczestników zdobyło status laureatów (patrz: Przydział miejsc w zawodach centralnych).

22. W przypadku równej liczby punktów u większej liczby uczestników niż przyznana okręgowi liczba miejsc, o zakwalifikowaniu się do zawodów centralnych decyduje w pierwszej . kolejności większa liczba punktów zdobyta za rozwiązanie testu, w drugiej – większa liczba punktów uzyskana z etapu ustnego, w trzeciej – większa liczba punktów wystawiona za odpowiedź ustną z bloku stałego, w czwartej – większa liczba punktów wystawiona za odpowiedź z bloku zmiennego, w piątej – większa liczba punktów zdobytych w zawodach szkolnych.

23. W sytuacji niewykorzystania limitu przyznaczonych miejsc w jednym bądź kilku okręgach, Komitet Główny do zawodów centralnych może zakwalifikować taką liczbę uczestników z innych okręgów, jakiej brakuje do wypełnienia limitu uczestników na etapie centralnym. Takich uczestników zawodów centralnych wyłania się spośród uczestników etapu okręgowego, którzy uzyskali w skali kraju najwyższe wyniki na etapie okręgowym, ale nie zakwalifikowali się do etapu centralnego. W przypadku równej liczby punktów u większej liczby uczestników niż możliwa do obsadzenia, o zakwalifikowaniu się do zawodów centralnych decyduje w pierwszej kolejności większa liczba punktów zdobyta za rozwiązanie testu, w drugiej – większa liczba punktów uzyskana z etapu ustnego, w trzeciej – większa liczba punktów wystawiona za odpowiedź ustną z bloku stałego, w czwartej – większa liczba punktów wystawiona za odpowiedź z bloku zmiennego, w piątej – większa liczba punktów zdobytych w zawodach szkolnych.

24. Komisja sporządza protokół i podaje wyniki do wiadomości publicznej oraz wysyła do szkół listę zakwalifikowanych uczestników.

25. Zgodnie z datą określoną w terminarzu Komitety Okręgowe wysyłają do Komitetu Głównego protokoły wraz z pracami uczestników zakwalifikowanych do zawodów centralnych (rozwiązane testy, protokoły z etapu ustnego według wzoru załączonego do regulaminu i poprawnie wypełnione karty uczestnika).

26. Komitet Główny najpóźniej na 14 dni przed terminem zawodów centralnych zawiadamia Komitety Okręgowe, a te natychmiast uczestników o miejscu i programie zawodów centralnych.

4.2.3. Zawody III stopnia (centralne)

1. Zawody centralne, które przeprowadza Komitet Główny, składają się z trzech etapów:
 - a) pisemnego – rozwiązanie testu;
 - b) ustnego – odpowiedzi ustnych na pytania problemowe;
 - c) ustnego – quizu z wykorzystaniem technik multimedialnych.
2. Komitet Główny powołuje na każdy etap zawodów centralnych komisje egzaminacyjne bądź jury.
3. I etap (pisemny) zawodów centralnych polega na rozwiązaniu testu.
5. Pytania testowe przygotowane są przez Komitet Główny, dotyczą problematyki bloku stałego i zmiennego, sprawdzają wiedzę uczestników w zakresie współczesnych procesów i zjawisk społeczno-politycznych przewidzianych w podstawie programowej z zakresu przedmiotów merytorycznie związanych z tematyką zawodów, a także wiadomości określone w blokach stałym i zmiennym programu Olimpiady, zakładającym sprawdzenie umiejętności samodzielnego przyswajania wiedzy wykraczającej poza wymogi szkolne oraz zdolność uczestników do indywidualnego dokonywania analiz na podstawie posiadanych wiadomości. Test przeprowadzany jest za pośrednictwem platformy internetowej albo w formie tradycyjnej (papierowej).
6. Na rozwiązanie testu przeznaczona jest 60 minut. Rozwiązanie testu odbywa się w warunkach kontrolowanej samodzielności. Korzystanie z jakichkolwiek pomocy jest niedozwolone. Podczas egzaminu obowiązuje również zakaz posiadania telefonu komórkowego. Komisja egzaminacyjna może zdyskwalifikować uczestnika na skutek stwierdzenia niesamodzielnej odpowiedzi.
7. Do testu Komitet Główny dołącza szczegółową instrukcję, zawierającą zasady rozwiązywania testu. Jeżeli test jest przeprowadzany w formie tradycyjnej, to dodatkowo komisja sprawdzająca wyposażona jest w kod z prawidłowymi odpowiedziami.
8. Uczestnicy wypełniają testy anonimowo. Jeżeli test jest przeprowadzany w formie tradycyjnej, to uczestnicy dołączają swoje dane osobowe (na karcie uczestnika wg załączonego do regulaminu wzoru) do rozwiązanego testu w kopercie zaklejonej w obecności członka komisji nadzorującego przebieg eliminacji. Po upływie regulaminowego czasu przeznaczanego na rozwiązanie testu zawodnicy zaprzestają udzielania odpowiedzi, pozostają na miejscu i oddają testy na żądanie członka komisji, który zarówno kopertę jak i test oznacza tym samym kolejnym symbolem.
9. Za rozwiązanie testu uczestnik otrzymuje maksymalnie 50 punktów.
10. Po sprawdzeniu testów i ustaleniu liczby punktów zdobytych przez poszczególnych uczestników, komisja egzaminacyjna odtajnia dane osobowe, sporządza protokół, a następnie

podaje wyniki do wiadomości publicznej na tablicy ogłoszeń eliminacji centralnych, z zaznaczeniem osób zakwalifikowanych do etapu ustnego zawodów centralnych Olimpiady.

11. Do II etapu (ustnego – odpowiedzi na pytania problemowe) zawodów centralnych Olimpiady Komitet Główny kwalifikuje 60 proc. uczestników (po zaokrągleniu do liczby całkowitej), którzy uzyskali największą liczbę punktów. W przypadku równej liczby punktów u większej liczby zawodników do kolejnego etapu przechodzą wszyscy z tę samą liczbą punktów.

12. Zawodnicy zakwalifikowani do etapu ustnego (II etapu zawodów centralnych) uzyskują status finalisty Olimpiady.

13. II etap zawodów centralnych Olimpiady składa się z odpowiedzi ustnych na pytania problemowe przed trzyosobową komisją powołaną przez Komitet Główny. Zawodnicy odpowiadają na pytania problemowe przygotowane przez Komitet Główny. Losują zestawy złożone z dwóch pytań: po jednym z bloku stałego i bloku zmiennego programu Olimpiady. Komisja ocenia znajomość i zrozumienie przez uczestnika zjawisk oraz procesów z obszaru społeczeństwa, polityki, prawa oraz problemów współczesnego świata oraz wykorzystanie wiadomości i słownictwa do opisu, wyjaśnienia i oceny zagadnień oraz problemów zawartych w pytaniach za pomocą sformułowania logicznej wypowiedzi.

14. Na przygotowanie się do odpowiedzi przeznaczają się uczestnikowi 10 minut, a na odpowiedź na każde z pytań do 10 minut. Uczestnik przygotowuje się do odpowiedzi w trakcie udzielania odpowiedzi przez innego uczestnika.

15. Odpowiedź uczestnika jest rejestrowana. Rejestracja odpowiedzi odbywa się za zgodą zawodnika po uprzednim poinformowaniu go (patrz: § 7. regulaminu).

16. Komisja wystawia uczestnikowi oceny za każdą z odpowiedzi, a następnie łączną (uśrednioną) ocenę za odpowiedź na obydwa pytania zestawu (zgodnie z załączonym do regulaminu wzorem). Oceny wystawiane są w skali 2, 3, 3+, 4, 4+, 5, a następnie przeliczane odpowiednio na punkty: 0, 30, 35, 40, 45, 50. Ocena niedostateczna uzyskana z odpowiedzi na jedno pytanie skutkuje wystawieniem oceny niedostatecznej z odpowiedzi z całego zestawu pytań. Oceny najwyższe (4+, 5) mogą uzyskać odpowiedzi bez błędów merytorycznych. Muszą one zawierać samodzielną analizę i ocenę problemu postawionego w temacie; zawodnicy powinni wykazać się znajomością różnych źródeł informacji, opinii i ocen, umiejętnością selekcji i syntezy opanowanego materiału oraz konstruowania i prezentacji dłuższych form wypowiedzi ustnej.

17. Po przeprowadzeniu eliminacji ustnych (odpowiedzi na pytania problemowe) Komitet Główny sporządza protokół i wywiesza listę laureatów Olimpiady z zaznaczeniem uczestników zakwalifikowanych do III etapu zawodów centralnych – quizu. Punkty uzyskane za rozwiązanie testu i z odpowiedzi ustnej sumuje się. Maksymalnie uczestnik może uzyskać 100 punktów.

18. Nie więcej niż trzydziestu uczestników II etapu, którzy otrzymali największą liczbę punktów łącznie w I i II etapie zawodów centralnych uzyskuje status laureata Olimpiady. W przypadku równej liczby punktów u więcej niż trzydziestu uczestników o otrzymaniu statusu

laureata decyduje w pierwszej kolejności większa liczba punktów zdobyta za rozwiązanie testu na etapie centralnym, w drugiej – większa liczba punktów uzyskana z etapu ustnego zawodów centralnych, w trzeciej – większa liczba punktów wystawiona za odpowiedź ustną z bloku zmiennego, w czwartej – większa liczba punktów wystawiona za odpowiedź z bloku stałego, w piątej – większa liczba punktów zdobyta w zawodach okręgowych, w szóstej – większa liczba punktów zdobyta w zawodach szkolnych.

19. Ustalenie kolejności miejsc wśród laureatów dokonuje się przy uwzględnieniu liczby punktów zdobytych łącznie w I i II etapie zawodów centralnych. W przypadku równej liczby punktów u uczestników, o kolejności decyduje większa liczba punktów zdobyta za rozwiązanie testu na etapie centralnym, jeżeli to niewystarczające kolejno – większa liczba punktów uzyskana z etapu ustnego zawodów centralnych, większa liczba punktów wystawiona za odpowiedź ustną z bloku zmiennego, większa liczba punktów wystawiona za odpowiedź z bloku stałego, większa liczba punktów zdobyta w zawodach okręgowych, większa liczba punktów zdobyta w zawodach szkolnych.

20. Dziewięciu uczestników spośród laureatów, którzy uzyskali największą liczbę punktów, bierze udział w III etapie zawodów centralnych – quizie.

21. **III etap zawodów centralnych (quiz)** odbywa się z wykorzystaniem technik multimedialnych i rozgrywany jest w obecności widzów. Uczestnicy walczą o miejsca premiowane nagrodami. Punkty uzyskane przez zawodnika w tej części zawodów centralnych nie są wliczane do jego końcowej punktacji, decydują jednak o jego lokacie w ostatecznym rankingu laureatów Olimpiady.

22. Uczestnicy biorący udział w quizie odpowiadają na zróżnicowane pytania szczegółowe, przygotowane przez Komitet Główny z bloku stałego i zmiennego programu Olimpiady. Zawodnicy udzielają odpowiedzi w kolejności malejącej, zgodnej z liczbą punktów uzyskanych w dwóch etapach zawodów centralnych – jako pierwszy odpowiada uczestnik, który dostał najwięcej punktów, jako ostatni uczestnik z najmniejszą liczbą punktów. Taka kolejność obowiązuje przez cały quiz.

23. W pierwszej części quizu zawodnicy odpowiadają na wylosowane pytania dwuczłonowe. Odbywają się dwie tury pytań dwuczłonowych (pierwsza tura składa się z 15 pytań z bloku stałego, druga tura – z 15 pytań z bloku zmiennego). Pytania dwuczłonowe są ponumerowane; zawodnicy wybierają je losowo przez podanie wolnego numeru. Udzielenie prawidłowej odpowiedzi po zapoznaniu się z pierwszym członem pytania daje uczestnikowi 2 punkty, z całym pytaniem 1 punkt, brak lub błędna odpowiedź oznacza 0 punktów. Uczestnik otrzymuje treść pytania na piśmie, najpierw pierwszy człon, jeśli nie odpowie, wówczas drugi człon, które jednocześnie kolejno odczytuje prowadzący quiz. Jeśli uczestnik po drugim członie nie udzieli prawidłowej odpowiedzi, podaje ją prowadzący quiz. Na udzielenie odpowiedzi po każdym członie przeznaczona jest 15 sekund. Liczy się pierwsza odpowiedź.

24. W części drugiej quizu zawodnicy odpowiadają na pytania jednoczłonowe o zróżnicowanej skali trudności. Przeprowadza się trzy tury pytań jednoczłonowych (pierwsza tura obejmuje 20 pytań z bloku stałego, a pozostałe tury – łącznie 40 pytań z bloku zmiennego). Zawodnicy podają numer pytania dotąd niewybranego, które odczytuje

prowadzący quiz. Uczestnicy również otrzymują treść pytania na piśmie. Na udzielenie odpowiedzi przeznaczona jest 15 sekund. Liczy się pierwsza odpowiedź. Jury ocenia odpowiedzi ustne w części II quizu w skali 1-0.

25. Punkty uzyskane w I i II części quizu są sumowane.

26. W przypadku równowagi punktów u zawodników z największą punktacją przeprowadza się między nimi dogrywkę w celu wyłonienia zwycięzcy quizu. Do przeprowadzenia dogrywki wykorzystuje się pytania jednoczłonowe (w pierwszej kolejności z bloku zmiennego, a po ich wyczerpaniu – z bloku stałego). Zawodnicy podają numer pytania dotąd niewybranego, które odczytuje prowadzący quiz. Uczestnicy dogrywki również otrzymują treść pytania na piśmie. Na udzielenie odpowiedzi przeznaczona jest 15 sekund. Liczy się pierwsza odpowiedź. Jury ocenia odpowiedzi ustne w dogrywce w skali 1-0. Udzielenie przez zawodnika prawidłowej odpowiedzi na pytanie oznacza jego dalszy udział w dogrywce, natomiast błędna odpowiedź lub jej brak dyskwalifikuje zawodnika z dalszego udziału w dogrywce.

27. Zwycięzcą Olimpiady zostaje uczestnik, który łącznie w dwóch częściach quizu bądź w pierwszej lub kolejnej turze dogrywki uzyskał największą liczbę punktów.

28. W przypadku braku rozstrzygnięcia w dogrywce o przyznaniu pierwszego miejsca decyduje w pierwszej kolejności suma punktów uzyskana w I i II etapie zawodów centralnych, w drugiej – większa liczba punktów zdobyta za rozwiązanie testu na etapie centralnym, w trzeciej – większa liczba punktów uzyskana z etapu ustnego zawodów centralnych, w czwartej – większa liczba punktów wystawiona za odpowiedź ustną z bloku zmiennego, w piątej – większa liczba punktów wystawiona za odpowiedź ustną z bloku stałego, w szóstej – większa liczba punktów zdobyta w zawodach okręgowych, w siódmej – większa liczba punktów zdobyta w zawodach szkolnych.

29. Kolejność pozostałych zawodników wynika z liczby uzyskanych punktów łącznie w dwóch częściach quizu, a w przypadku ich równości decydują zasady przewidziane w poprzednim punkcie, począwszy od sumy punktów uzyskanej w I i II etapie zawodów centralnych, aż po większą liczbę punktów zdobytych w zawodach szkolnych.

4.2.4. Konkurs o Nagrodę Specjalną Przewodniczącego Komitetu Głównego

1. Uczestnicy zawodów centralnych mogą dodatkowo wziąć udział w Konkursie o Nagrodę Specjalną Przewodniczącego Komitetu Głównego, który przeprowadzany jest po zakończeniu quizu.

2. Przeprowadza się losowanie trzech uczestników spośród osób, które w karcie uczestnika zawodów centralnych wyraziły chęć wzięcia udziału w Konkursie.

3. Zawodnicy biorący udział w Konkursie omawiają kolejno, w czasie nie dłuższym niż 5 minut, temat zmienny Olimpiady. Jury ocenia odpowiedzi w skali od 0 do 5 punktów. Punkty przyznane przez jurorów sumuje się. Nagrodę otrzymuje uczestnik, który uzyskał największą liczbę punktów.

5. Przepisy szczegółowe

5.1. Udział osób z niepełnosprawnościami

5.1.1. Organizator dokłada wszelkich starań, aby w miarę możliwości w danych warunkach organizować zawody w taki sposób i w takich miejscach, by nie wykluczały udziału osób z niepełnosprawnością, w szczególności:

- 1) organizacji zawodów wszystkich stopni w pomieszczeniach łatwo dostępnych,
- 2) organizacji noclegu w miejscu dostępnym dla osób niepełnosprawnych.

5.1.2. Uczestnik z niepełnosprawnością zobowiązany jest przesłać do organizatorów Olimpiady zaświadczenie o dysfunkcji i konieczności zapewnienia odpowiednich warunków do udziału w zawodach z tego wynikających (w zawodach szkolnych włącznie). Zaświadczenie winno być przesłane przez Komisję Szkolną do właściwego dla ucznia Komitetu Okręgowego. Uczestnik zawiadamia organizatorów najpóźniej 14 dni roboczych przed rozpoczęciem zawodów szkolnych (patrz: Terminarz zawodów).

5.1.3. Komisje egzaminacyjne zawodów wszystkich stopni zobowiązane są do stworzenia równych warunków udziału dla uczestników z ograniczoną sprawnością. Komisja bierze pod uwagę w przeprowadzaniu i ocenianiu egzaminu przedstawione przez uczestnika zaświadczenie o dysfunkcji, a w przypadku, jeśli to uzasadnione, zapewnia dodatkowy czas na rozwiązanie testu/odpowiedź ustną.

5.2. Nagłe zachorowania i wypadki losowe

5.2.1. Organizator Olimpiady przewiduje możliwość wyznaczenia dodatkowego terminu przystąpienia uczestnika do zawodów tylko w wypadku jego nagłego i ciężkiego zachorowania lub szczególnie istotnego wypadku losowego oraz pod warunkiem, że zastosowany tryb postępowania nie wpływa na harmonogram organizacji zawodów kolejnych stopni oraz nie narusza zasady równego traktowania uczestników Olimpiady. Decyzję w tej sprawie podejmuje Komitet Główny.

5.3. Pokrywające się terminy

5.3.1. Organizator dołoży starań, by umożliwić udział w olimpiadzie uczestnikowi równolegle biorącemu udział w innej olimpiadzie, której termin pokrywa się z terminem Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym, o ile w danych warunkach będzie to możliwe. Decyzję w tej sprawie podejmuje Komitet Główny.

5.4. Dyskwalifikacja

5.4.1. Organizator upoważnia Komitet Główny, Komitety Okręgowe i Komisje Szkolne do podejmowania decyzji w sprawie wykluczenia uczestnika z dalszego udziału w zawodach w wypadku stwierdzenia nieprawidłowości w jego postępowaniu, w szczególności:

- 1) nieprzystąpienia do zawodów bez istotnego powodu,

- 2) naruszenia punktu regulaminu Olimpiady,
- 3) korzystania z niedozwolonych pomocy lub niesamodzielnej pracy podczas egzaminu.

5.5. Odebranie uprawnień

5.5.1. Komitet Główny może podjąć decyzję o odebraniu laureatowi lub finaliście olimpiady uprawnień w wypadku wykrycia już po zakończeniu zawodów nieprawidłowości w postępowaniu uczestnika oznaczających jego dyskwalifikację, do końca kwietnia danego roku.

- 6. Tryb odwoławczy

6.1. Uczestnik, w przypadku uczniów niepełnoletnich rodzic lub opiekun prawny, który uważa, że wynik, jaki uzyskał w czasie zawodów nie odzwierciedla poziomu jego odpowiedzi lub zawody zostały przeprowadzone z naruszeniem regulaminu, ma prawo złożenia odwołania.

6.2. Odwołanie od decyzji:

- 1) Komisji Szkolnej składa się do Przewodniczącego właściwego Komitetu Okręgowego (patrz: Podział na okręgi), za pośrednictwem Komisji Szkolnej, w terminie 3 dni od ogłoszenia wyników,
- 2) Komitetu Okręgowego składa się do Przewodniczącego Komitetu Głównego, za pośrednictwem Komitetu Okręgowego, w terminie 3 dni od ogłoszenia wyników,
- 3) Komisji egzaminacyjnych/jury zawodów III stopnia (centralnych) składa się do Przewodniczącego Komitetu Głównego, w terminie 3 dni od ogłoszenia wyników zawodów właściwego stopnia.

6.3. Odwołanie składa się na piśmie, przesyłając listem poleconym (decyduje data stempla pocztowego) lub osobiście w siedzibie właściwej Komisji/Komitetu za potwierdzeniem zwrotnym. Dodatkowo uczestnik może przesłać odwołanie drogą e-mailową. Odwołanie powinno zawierać możliwie szczegółowy opis okoliczności, dane kontaktowe oraz własnoręczny podpis osoby wnoszącej odwołanie.

6.4. Przewodniczący Komitetu Okręgowego/Komitetu Głównego rozpatruje odwołanie i udziela odpowiedzi w najkrótszym możliwym terminie, nie dłuższym jednak niż 14 dni roboczych od daty otrzymania. Odpowiedź udzielana jest na piśmie i przesyłana listem poleconym. Dodatkowo, na wniosek uczestnika, odpowiedź może być wysłana drogą e-mailową.

6.5. Po wpłynięciu odwołania:

- 1) Komisja Szkolna (w przypadku odwołania wniesionego po zawodach I stopnia) lub Komitet Okręgowy (w przypadku odwołania wniesionego po zawodach II stopnia) weryfikuje swoją decyzję po zapoznaniu się z odwołaniem oraz przesyła je niezwłocznie (wraz z pracą pisemną lub nagraniem odpowiedzi ustnej uczestnika) i własną opinią do właściwego organu (odpowiednio Komitetu Okręgowego lub Komitetu Głównego).

2) Przewodniczący Komitetu Okręgowego/Głównego osobiście lub przez wyznaczoną osobę zobowiązany jest do wyjaśnienia wszelkich okoliczności wskazanych w odwołaniu. W tym celu zwraca się do komisji/jury przeprowadzających zawody o przekazanie wyjaśnień, dodatkowych dokumentów i nagrań, niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego. Może również zwrócić się do uczestnika wnoszącego skargę o przesłanie dodatkowych informacji.

3) Przewodniczący Komitetu Okręgowego, rozpatrujący odwołanie od decyzji Komisji Szkolnej, występuje do Przewodniczącego Komitetu Głównego o podjęcie decyzji w sprawie odwołania w przypadku stwierdzenia istotnych nieprawidłowości w procesie kwalifikacji do zawodów okręgowych, a także wówczas gdy odwołanie zawiera zastrzeżenia merytoryczne do zadań lub gdy istnieją jakiegokolwiek wątpliwości co do rozstrzygnięcia sprawy.

4) Przewodniczący Komitetu Głównego może wystąpić do niezależnych ekspertów w dziedzinie, której dotyczy odwołanie, jeśli wymaga tego merytoryczne rozstrzygnięcie odwołania.

6.6. Po ustaleniu zasadności odwołania Przewodniczący Komitetu Głównego wskazuje sposób realizacji odwołania.

6.6.1. Przewodniczący Komitetu Głównego może podjąć decyzję o:

- 1) zmianie decyzji Komitetu Okręgowego (Komisji Szkolnej) lub
- 2) anulowaniu wyników i nakazaniu powtórzenia zawodów w razie ujawnienia nieprawidłowości istotnie naruszających regulamin olimpiady.

6.6.2. O podjętej decyzji Komitet Główny informuje uczestnika Olimpiady wnoszącego odwołanie, dyrektora szkoły, do której uczestnik uczęszcza, a także właściwy Komitet Okręgowy. W razie anulowania wyników i nakazania powtórzenia zawodów o podjętej decyzji informowane są wszystkie zainteresowane strony.

6.7. W ciągu 30 minut od zakończenia kolejnego etapu zawodów okręgowych lub centralnych uczestnikowi przysługuje prawo wglądu do protokołu z zawodów (w tym swojej pracy pisemnej) oraz – w razie uzasadnionych zastrzeżeń – zgłoszenia skargi do Przewodniczącego odpowiednio: Komitetu Okręgowego lub Komitetu Głównego na ogłoszone wyniki kwalifikacji do kolejnego etapu zawodów. Przewodniczący Komitetu Okręgowego/Głównego wzywa komisję egzaminacyjną/jury do niezwłocznej weryfikacji wyników i – w razie stwierdzenia oczywistej pomyłki – zmiany swojej decyzji.

- 7. Rejestracja przebiegu etapu ustnego zawodów okręgowych (II stopnia) i centralnych (III stopnia)

7.1. Zawody II stopnia (okręgowe) oraz zawody III stopnia (centralne) są w części ustnej rejestrowane.

7.2. Rejestracja odpowiedzi odbywa się za zgodą uczestnika po uprzednim poinformowaniu go. Brak zgody uczestnika nie wyklucza go z udziału w danym etapie, pozbawia jednak możliwości złożenia odwołania od uzyskanej oceny.

7.3. Zarejestrowane odpowiedzi podczas zawodów II stopnia przechowywane są w siedzibach Komitetów Okręgowych, a podczas zawodów III stopnia – w siedzibie Komitetu Głównego, przez 5 lat od dnia ogłoszenia wyników. Po upływie tego czasu zarejestrowane nagrania są niszczone.

7.4. Zarejestrowane odpowiedzi mogą być wykorzystane wyłącznie w celu weryfikacji wyników uzyskanych w czasie zawodów dla potrzeb realizacji trybu odwoławczego. Z prawa dostępu do zarejestrowanego nagrania odpowiedzi uczestnika korzysta Komitet Główny, a także właściwy w sprawie Komitet Okręgowy (celem przekazania do Komitetu Głównego).

7.5. Rejestracja odbywa się poprzez nagranie audio.

ROZDZIAŁ III – UPRAWNIENIA I NAGRODY

- 8. Nagrody i uprawnienia

8.1. W klasyfikacji wyników uczestników olimpiady stosuje się następujące terminy:

- 1) finalista to uczestnik zawodów III stopnia, który został zakwalifikowany do etapu ustnego (II etapu zawodów centralnych),
- 2) laureaci to 30 najlepszych zawodników spośród finalistów olimpiady.

8.2. Uprawnienia laureatów i finalistów określa Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 1991 Nr 95 poz. 425 z późn.zm.).

8.3. Potwierdzeniem uzyskania uprawnień oraz statusu laureata jest zaświadczenie, którego wzór stanowi załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. Nr 13, poz. 125, z późn. zm.).

8.4. Laureatom i finalistom Olimpiady przysługują ulgi w postępowaniu kwalifikacyjnym na studia. Szczegółowe zasady przyjmowania na studia w uczelni publicznej laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego określają senaty uczelni na okres co najmniej trzech lat, zgodnie z art. 169 ust. 8 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668, z późn. zmianami).

8.5. Laureatom olimpiady przysługują nagrody, których wartość uzależniona jest wysokości środków przeznaczonych na ten cel w danym roku. Wśród nagród znajdują się:

- 1) nagrody rzeczowe,
- 2) nagrody finansowe,
- 3) staże i praktyki krajowe i zagraniczne (w zależności od możliwości organizacyjnych).

8.6. Finalistom olimpiady przysługują nagrody książkowe.

8.7. W miarę możliwości organizatora nauczyciele przygotowujący laureatów otrzymują upominki rzeczowe i dyplomy, a nauczyciele przygotowujący finalistów – pamiątkowe dyplomy.

ROZDZIAŁ IV – OLIMPIADA MIĘDZYNARODOWA

- 9. W przypadku organizacji międzynarodowej olimpiady merytorycznie związanej z programem Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym, Komitet Główny określi sposób wyłaniania uczestników tejże olimpiady, zgodnie z jej regulaminem, a także prawa i zobowiązania uczestników.

ROZDZIAŁ V – POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 10. Decyzje w sprawach nieobjętych powyższym regulaminem podejmuje Komitet Główny w porozumieniu z organizatorem.

Załączniki do Regulaminu 63 edycji Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym

1. Program bloku zmiennego
2. Program bloku stałego

1.Program – blok zmienny 63 edycji Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym

DEMOKRATYCZNE PAŃSTWO PRAWNE

- I. Istota demokratycznego państwa prawnego. Państwo prawne a państwo prawa. Państwo prawa z perspektywy formalnej i proceduralnej. Państwo prerogatywne.
- II. Zasady demokratycznego państwa prawnego.
 - Zasada suwerenności narodu. Naród suwerenem w państwie. Formy przejawiania się zasady suwerenności narodu: formy demokracji bezpośredniej (referendum, inicjatywa ludowa, veto ludowe, samorząd społeczny, nieposłuszeństwo obywatelskie, prawa i wolności polityczne) i demokracji pośredniej – zasada reprezentacji. Wybory w demokratycznym państwie prawnym. Zasady głosowania: powszechność, równość, tajność, bezpośredniość. Zasady ustalania wyników wyborów – wybory większościowe, proporcjonalne, mieszane. Deformacje prawa wyborczego: gerymaderka, okręgi marginalne, przymus wyborczy. Cenzusy prawa wyborczego. Kampanie wyborcze.
 - Zasada podziału władzy. Historyczne wymiary zasady podziału władzy. Model europejski i amerykański zasady podziału władzy.

- Zasady pluralizmu – różnorodność w wielkości. Pluralizm ideologiczny, społeczny, kulturowy, ekonomiczny i polityczny: pluralizm tradycyjny i zinstytucjonalizowany (neokorporatyzm). Pluralizm medialny.
- Zasada praworządności. Istota praworządności. Praworządność w sensie szerokim (przestrzeganie prawa) i w sensie wąskim (legalizm). Praworządność formalna i materialna. Gwarancje praworządności: instytucjonalne (instytucje prawne, gwarancje w procesie stanowienia i stosowania prawa) i personalne (etyczne, wykształcenie, stabilność socjalna).

III. Prawa, wolności i obowiązki człowieka i obywatela w demokratycznym państwie prawa. Generacje praw obywatelskich. System ochrony praw człowieka i obywatel.

IV. Wybrane zasady stosowania prawa w demokratycznym państwie prawa. Zasada odmowy zaufania obywateli do państwa. Zasada dostatecznej określoności prawa. Zasada ochrony praw nabytych. Zakaz działania prawa wstecz (Lex retro non agit). Zasada proporcjonalności. Zasada ne bis in idem. Zasada domniemania niewinności.

V. Praworządność i państwo prawa w sporach między Polską a Unią Europejską. Konstytucyjny model demokratycznego państwa prawnego w Polsce. Istota i płaszczyzny reformowania systemu prawnego w Polsce (2015-2022). Zmiany normatywne i instytucjonalne. Kompetencje organów unijnych w rozstrzyganiu sporów z państwami członkowskimi. Rola Komisji Europejskiej i Trybunału Sprawiedliwości UE w kontroli przestrzegania prawa w Polsce z perspektywy podziału kompetencji między UE a państwami członkowskimi oraz relacji między prawem traktatowym a prawem krajowym.

2. Program – blok stały 63 edycji Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym

I. Przemiany społeczno-gospodarcze we współczesnym świecie i Polsce

1. **Życie zbiorowe i jego reguły.** Definicje zbiorowości, społeczności, wspólnoty, społeczeństwa, ze względu na obowiązujące w nich reguły i więzi. Normy i instytucje społeczne. Źródła i mechanizmy konfliktów społecznych oraz sposoby ich rozwiązywania.
2. **Grupy społeczne.** Wielkie i małe struktury społeczne. Relacje między wielkimi strukturami społecznymi. Konflikty społeczne. Rola małych grup społecznych w funkcjonowaniu struktur społecznych. Rodzina jako grupa społeczna. Społeczności etniczne i terytorialne. Struktura społeczna współczesnego społeczeństwa polskiego.
3. **Struktura i procesy demograficzne.** Procesy rozwoju ludności i ich następstwa społeczno-gospodarcze. Struktura klasowo-warstwowa polskiego społeczeństwa. Uwarunkowania pionowej i poziomej ruchliwości społecznej. Mechanizm i skutki społecznego wykluczenia oraz sposoby przeciwdziałania temu zjawisku. Wybrane problemy życia społecznego w Polsce (w tym sytuację młodych ludzi). Przemiany struktur ludnościowych Polski na tle procesów ludnościowych świata.
4. **Zmiana społeczna.** Historyczne i współczesne formy organizacji społeczeństwa. Sposoby adaptacji do zmiany społecznej. Ruchy społeczne.
5. **Naród, ojczyzna i mniejszości narodowe.** Koncepcje narodu. Asymilacja a tożsamość narodowa. Postawy współczesnych Polaków wobec ojczyzny i narodu. Państwo i

- ojczyzna w dobie globalizacji i integracji. Mniejszości narodowe, etniczne i grupy narodowościowe w Polsce. Tożsamość narodowa a świadomość europejska Polaków.
6. **Procesy narodowościowe i społeczne we współczesnym świecie.** Różne modele polityki wybranych państw wobec mniejszości narodowych i imigrantów. Współpraca w ramach strefy Schengen. Przyczyny i sposoby rozwiązywania długotrwałych konfliktów między narodami. Przyczyny i skutki konfliktów społecznych w państwach Afryki, Azji, Ameryki Południowej i Środkowej.
 7. **Obywatel i społeczeństwo obywatelskie.** Obywatelstwo a narodowość. Obowiązki i prawa obywatelskie w Polsce. Rodowód koncepcji społeczeństwa obywatelskiego. Formy aktywności obywateli. Zasady zakładania i funkcjonowania stowarzyszeń, fundacji i organizacji pożytku publicznego w Polsce. Wzory projektu statutu stowarzyszenia. Obywatelstwo UE – istota, konsekwencje prawne, katalog praw obywatelskich i ich ochrona, obowiązki obywatela UE. Status obywateli państw trzecich w UE.
 8. **Struktura gospodarki i struktura społeczno-zawodowa.** Restrukturyzacja gospodarki. Przekształcenia własnościowe w gospodarce. Prywatyzacja. Reprywatyzacja. Procesy urbanizacji i ich następstwa. Społeczno-gospodarcze problemy wsi i rolnictwa.
 9. **Gospodarka rynkowa we współczesnym świecie.** Strukturalne przemiany w gospodarce światowej. Perspektywy integracji europejskiej i rozwoju rynku światowego. Główne kategorie ekonomiczne gospodarki rynkowej. Współczesne czynniki i uwarunkowania rozwoju gospodarczego. Nowoczesne technologie i gałęzie gospodarki. Rozwój gospodarczy w regionach świata – trwałość głównych ośrodków siły gospodarczej. Uwarunkowania i formy integracji gospodarczej. Problem zadłużenia jako bariera wzrostu gospodarczego. Aspekty ekonomiczne integracji europejskiej. Swobody i zasady rynku europejskiego. Polityki sektorowe UE. Unia Gospodarczo-Walutowa, Europejski Obszar Gospodarczy.
 10. **Zagrożenia cywilizacyjne we współczesnym świecie.** Społeczne konsekwencje rozwoju przemysłowego: problemy ludnościowe, surowcowe, energetyczne, żywnościowe, ekologiczne, katastrofy nuklearne. Ekologia jako problem światowy. Rolnictwo i wyżywienie, przyczyny głodu i niedożywienia, drogi postępu. Rolnictwo a ekologia. Problemy energetyczne świata. Procesy urbanizacji – aspekty ekonomiczne, społeczne i ekologiczne. Perspektywy i szanse rozwiązywania problemów globalnych.

II. Struktury i mechanizmy życia politycznego w Polsce i świecie

1. **Demokracja – zasady i procedury.** Podstawowe wartości. Główne fazy kształtowania się systemu demokratycznego. Demokracja bezpośrednia i pośrednia. Rola opinii publicznej we współczesnym państwie i sposoby jej kształtowania. Pluralizm we współczesnym świecie. Współczesna demokracja – wyzwania i zagrożenia (np. bezpieczeństwa socjalnego; terroryzm polityczny i terroryzm państwowy a prawa człowieka i obywatela; nacjonalizm ekonomiczny).
2. **Kultura i pluralizm kulturowy.** Typy i przemiany kultur. Kształtowanie kultury ogólnonarodowej i jej pluralizm. Rola tradycji i podstawowych źródeł kultury narodowej a nowoczesność i uniwersalizm w życiu kulturalnym. Dziedzictwo narodów – wartości, symbole i pomniki kultury. Konflikt norm, obyczajów i stylów życia. Tolerancja w życiu społecznym. Rola religii w kształtowaniu świata wartości. Pluralizm kulturowy.
3. **Państwo.** Teorie genezy państwa i legitymizacji władzy. Koncepcja roli państwa we współczesnym świecie. Problem suwerenności zewnętrznej i wewnętrznej. Struktura

terytorialna. Zagadnienie autonomii. Problem samorządności. Federalizm. Państwo jako struktura administracyjna. Sposoby klasyfikowania państw (liberalne – totalitarne, autorytarne – demokratyczne). Zasady ustrojowe państw. Konstytucja i jej rola we współczesnym państwie. Symbolika narodowa. Państwo narodowe wobec procesów globalizacji i integracji europejskiej. Problematyka członkostwa państwa w UE.

4. **Systemy polityczne.** Modele ustrojowe państw. Partie, systemy partyjne i ich wpływ na funkcjonowanie państwa. Partie i ruchy polityczne we współczesnej Polsce (geneza i założenia programowe). Podstawowe zasady systemów wyborczych a ich wpływ na systemy partyjne. Sąsiedzi Polski – transformacje ustrojowe. System polityczny Unii Europejskiej.
5. **System organów państwa.** Tradycje polskiego parlamentaryzmu. Parlament w systemie organów państwa. Sejm i Senat (struktura organizacyjna, mechanizmy działania, kompetencje). Władza wykonawcza w państwie demokratycznym. Struktura i kompetencje władzy wykonawczej w Polsce. Inne naczelné organy państwa. Państwo prawa. Władza sádownicza. Instytucje ochrony prawnej. Rzecznik praw obywatelskich. Organy ochrony państwowej. System źródeł prawa w Polsce. Prawo a inne systemy normatywne. Samorząd terytorialny w Polsce. System instytucjonalny i prawny UE. Instytucje UE – sposób powoływania, skład, najważniejsze kompetencje i znaczenie. Organy pomocnicze UE. Zasady regulujące działalność instytucji UE. Źródła prawa UE. Procedury podejmowania decyzji w UE.
6. **Prawa człowieka we współczesnym świecie.** Kształtowanie się idei praw człowieka i obywatela. Prawa i wolności obywatelskie. Zasady i instytucje kontroli przestrzegania praw. Gwarancje międzynarodowe i wewnątrz krajowe przestrzegania praw. Inicjatywy społeczne na rzecz praw człowieka i obywatela. Europejski system ochrony praw człowieka. Prawa człowieka jako przedmiot zainteresowania ONZ. Prawa człowieka jako strefa polityki zagranicznej państwa. Rola jednostki w życiu społeczeństwa. Instrumentalizm polityczny w sferze realizacji praw człowieka i obywatela – współzależność polityki i ekonomiki. Przykłady naruszania praw człowieka i obywatela we współczesnym świecie. Ochrona praw człowieka w Polsce – historia i terażniejszość.
7. **Współczesna myśl polityczna.** Ideologie, doktryny polityczne i ruchy społeczne. Liberalizm i neoliberalizm. Konserwatyzm. Chrześcijańska demokracja. Socjaldemokracja. Ideologie narodowe. Faszyzm. Komunizm. Ruchy społeczne w świecie i Polsce (ruchy alternatywne wśród młodzieży, inicjatywy społeczne w środowiskach lokalnych). Koncepcje integracji europejskiej i ich przedstawiciele („Ojcowie Europy”).
8. **Współczesne stosunki międzynarodowe.** Mechanizmy, szanse i bariery międzynarodowej współpracy politycznej. Ugrupowania polityczne i militarne – geneza, funkcje, przyszłość. Problemy bezpieczeństwa w skali globalnej i regionalnej. Organizacje międzynarodowe – funkcje i znaczenie. Współpraca regionalna. Tworzenie regionów przygranicznych. Znaczenie regionalizacji w przełamywaniu barier narodowościowych i etnicznych i w niwelowaniu lokalnych zagrożeń cywilizacyjnych. Regionalizacja etapem we współpracy i integracji gospodarczej. Znaczenie strategicznych zasobów naturalnych w polityce międzynarodowej. Europa wśród światowych mocarstw. Geneza i przebieg integracji europejskiej. Polityka zagraniczna, bezpieczeństwa i obrony UE. Perspektywy integracji europejskiej, koncepcje rozwojowe UE.
9. **Polska w Unii Europejskiej.** Geneza i przebieg integracji Polski z WE/UE. Kryteria i konsekwencje członkostwa. Aspekty instytucjonalno-prawne, ekonomiczne,

społeczno-kulturowe i międzynarodowe członkostwa Polski w UE. Pozycja i perspektywy rozwoju Polski w UE. System koordynacji polityki europejskiej w Polsce. Pozycja Polski na rynku europejskim. Korzyści i koszty przystąpienia Polski do UE w perspektywie społecznej. Polska i Polacy wobec wyzwań i problemów UE.

POWODZENIA!